

Contact

Provinciehuys
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2026-886423687
DOS-2025-0002563

Uw kenmerk
25.071681

Bijlagen

Hoogheemraadschap van Rijnland
t.a.v. dagelijks bestuur
Postbus 156
2300 AD Leiden

Onderwerp

Reactie op brief Hoogheemraadschap van Rijnland inzake het Valkenburgse Meer

Geacht college,

Bij brief van 26 augustus 2025 bericht u het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland (hierna: GS) inzake de oeverval bij het Valkenburgse Meer op 1 april 2025. Uw brief gaat in het bijzonder in op het herstel van de waterkering, het verhalen van kosten en de toekomstige inrichting van het meer. De complexiteit van het dossier heeft er echter voor gezorgd dat een reactie langer dan gebruikelijk op zich heeft laten wachten. Vanaf het moment dat de oeverval heeft plaatsgevonden zijn wij constructief in gesprek met elkaar. In deze brief treft u onze reactie aan.

Verantwoordelijkheid herstel regionale kering

Zandwinningsbedrijf Xella zal het herstel van de waterkering en het daarbij horende inrichtingsplan realiseren en betalen. Zij beschikt daarvoor over de door u benoemde vergunning. De provincie is met het zandwinningsbedrijf in gesprek over de spoedige realisatie van het inrichtingsplan, inclusief de nieuwe waterkering. GS begrijpt uw wens om de nieuwe waterkering in augustus van dit jaar gereed te hebben. Het uitvoeren van de werkzaamheden kan plaatsvinden zodra alle benodigde gronden in eigendom van de provincie zijn. Naar verwachting beschikt de provincie in augustus 2026 over het grondeigendom, waarna Xella de uitvoeringswerkzaamheden kan starten.

U verzoekt de provincie, als grondeigenaar en onderhoudsplichtige voor de beschadigde waterkering, de nodige stappen te zetten om binnen één jaar na dagtekening van uw brief een functionerende waterkering te realiseren. U spreekt de voorkeur uit om de waterkering te realiseren op de locatie waarvoor uw Hoogheemraadschap reeds een vergunning heeft verleend in het kader van de uitbreiding van het Valkenburgse Meer.

GS deelt uw zorgen over de waterveiligheid en ziet het belang in van de tijdige realisatie van een functionerende waterkering. GS acht het wenselijk om daarover met elkaar in gesprek te

blijven. Het heeft de voorkeur van GS om een nieuwe waterkering te realiseren op de locatie waarvoor u reeds een vergunning heeft verleend in het kader van de uitbreiding van het Valkenburgse Meer. Daartoe worden ook de nodige stappen gezet. Zo heeft GS op 13 januari 2026 het inrichtingsplan Valkenburgse Meer vastgesteld, waarvan de nieuwe waterkering een onderdeel is. U bent daarover geïnformeerd en vooraf bij betrokken. Ook bij de huidige ontwikkelingen is er sprake van ambtelijk en bestuurlijk overleg.

Anders dan u lijkt te veronderstellen, is de provincie niet gehouden tot herstel van de huidige of realisatie van de nieuwe waterkering. De provincie heeft als grondeigenaar een onderhoudsplicht, maar die plicht reikt niet zo ver dat de provincie ook gehouden is om de huidige waterkering te herstellen of om een nieuwe waterkering te realiseren conform de daarvoor verleende vergunning.

Verder heeft de provincie vanuit haar publiekrechtelijke rol ook geen primaire verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van werkzaamheden met betrekking tot waterstaatswerken. Het Hoogheemraadschap van Rijnland is op grond van de Waterschapswet verantwoordelijk voor het beheer en de veiligheid van waterstaatswerken en dus ook voor de waterveiligheid van het Valkenburgse Meer. Het Hoogheemraadschap heeft de eindverantwoordelijkheid als het gaat om de veiligheid van de waterkering in zijn geheel.

Compensatie gemaakte kosten tijdens en na calamiteit

U schrijft in uw brief dat het Hoogheemraadschap van Rijnland kosten heeft gemaakt naar aanleiding van de oeverval. U gaat ervan uit dat de provincie die kosten compenseert conform de bepalingen in de ontgrondingsvergunning van het zandwinningsbedrijf.

De door u bedoelde bepalingen hebben betrekking op de nadeelcompensatieregeling die was opgenomen in artikel 26 van de Ontgrondingenwet. Uit onderzoek van de Omgevingsdienst West-Holland blijkt inmiddels dat het zandwinningsbedrijf verschillende vergunningsvoorschriften heeft overtreden. De nadeelcompensatieregeling is derhalve niet van toepassing. Daarnaast is de nadeelcompensatieregeling niet bedoeld ter compensatie van de door het Hoogheemraadschap van Rijnland gemaakte kosten bij het uitoefenen van haar publieke taak. Nadeelcompensatie is bedoeld voor compensatie van onevenredig nadeel dat derden lijden ten gevolge van de rechtmatige uitoefening van een publieke overheidstaak. Nadeelcompensatie is niet bedoeld voor compensatie door de ene overheid van de kosten van de uitoefening van de publieke taak van een andere overheid. De provincie kan dus niet de kosten compenseren die het Hoogheemraadschap van Rijnland maakt in het kader van de uitoefening van haar eigen publieke taak om de waterveiligheid te waarborgen.

GS wijst ten overvloede op uw bevoegdheden op basis van de Omgevingswet om kosten, die zijn gemaakt in verband met bevoegdheden die zijn aangewend in het kader van een ongewoon voorval, te verhalen op de veroorzaker. Daarbij benadrukt GS dat de provincie niet de veroorzaker is van de oeverval. Naar het zich laat aanzien is de oeverval veroorzaakt

door de zandwinning en is het zandwinningsbedrijf dan ook de veroorzaker als bedoeld in afdeling 19.1 van de Omgevingswet.

Wij hebben vernomen dat u – net als wij - Xella aansprakelijk heeft gesteld voor de schade en kosten door de oeverval. Wij geven u opnieuw in overweging om in de toekomst samen met de provincie hierin op te trekken.

Toekomstige inrichting Valkenburgse Meer

U verzoekt een standpunt in te nemen over de toekomstige functie en inrichting van het Valkenburgse Meer, waarbij u aandacht vraagt voor watercompensatie en waterkwaliteit.

Zoals hiervoor benoemd, heeft GS op 13 januari 2026 het inrichtingsplan Valkenburgse Meer vastgesteld. Het inrichtingsplan combineert verschillende functies in de toekomstige vorm van het Valkenburgse Meer, waaronder recreatie, natuur, bedrijvigheid en de door u bedoelde watercompensatie. Het inrichtingsplan zal worden gerealiseerd door Xella. Over de hervatting en uitbreiding van de zandwinning zijn het zandwinningsbedrijf en de provincie nog in gesprek.

GS blijft graag met u in gesprek over de uitvoering van het inrichtingsplan en de realisatie van de waterkering.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer (DOS-2025-0002563) te vermelden.

Meer informatie www.zuid-holland.nl/contact